

УДК 339.54

В.А. Туржанський, доц., канд. екон. наук

Науково-дослідний центр митної справи Науково-дослідного інституту фіскальної політики Університету державної фіскальної служби України, м. Хмельницький, Україна

Д.М. Хома, доц., канд. екон. наук, сертифікований аудитор

ПВНЗ «Університет економіки і підприємництва», м. Хмельницький, Україна

Особливості функціонування інституту уповноваженого економічного оператора в ЄС

У статті розкрито особливості функціонування інституту уповноваженого економічного оператора відповідно до Рамкових стандартів безпеки та спрощення міжнародної торгівлі ВМО і законодавства ЄС. Досліджено типи сертифікатів, критерії надання статусу, порядку призупинення та анулювання сертифікатів уповноваженого економічного оператора відповідно до європейського законодавства та імплементації його положень у вітчизняне митне законодавство України.

уповноважений економічний оператор, Митний кодекс ЄС, Регламент ЄС 2015/2446, Регламент ЄС 2015/2447, Митний кодекс України

В.А. Туржанский, доц., канд. экон. наук

Научно-исследовательский центр таможенного дела Научно-исследовательского института фискальной политики Университета государственной фискальной службы Украины, г. Хмельницкий, Украина

Д.М. Хома, доц., канд. экон. наук, сертифицированный аудитор

ЧВУЗ «Университет экономики и предпринимательства», г. Хмельницкий

Особенности функционирования института уполномоченного экономического оператора в ЕС

В статье раскрыты особенности функционирования института уполномоченного экономического оператора в соответствии с Рамочными стандартами безопасности и упрощения международной торговли ВТамО и законодательства ЕС. Исследованы типы сертификатов, критерии предоставления статуса, порядка приостановления и аннулирования сертификатов уполномоченного экономического оператора в соответствии с европейским законодательством и имплементации его положений в отечественное таможенное законодательство Украины.

уполномоченный экономический оператор, Таможенный кодекс ЕС, Регламент ЕС 2015/2446, Регламент ЕС 2015/2447, Таможенный кодекс Украины

Постановка проблеми. З метою розвитку міжнародної торгівлі, необхідністю реагування на стурбованість країн світу з питань захисту ланцюга постачань товарів, недопущення терористичних загроз щодо руйнування економік різних країн світу та спрощення митних процедур, Всесвітньою митною організацією (далі – ВМО) розроблено Рамкові стандарти безпеки та спрощення міжнародної торгівлі (далі – Рамкові стандарти ВМО).

Головним ініціатором розробки та прийняття стандартів безпеки були США, аргументуючи це необхідністю зміни підходів до тероризму як нового виклику ХХІ ст. [1, с. 415-418]. Будь-яка країна, що стикається з цією проблемою, повинна їй якимось протистояти. Держави звернулися по допомогу в міжнародні організації для того, щоб вони розглянули можливості, як поліпшити наявні механізми захисту від тероризму, щоб не тільки не гинули люди, але й можна було запобігти можливим великим терактам. Особливо багато працювали над цією проблемою міжнародна морська організація в Лондоні, що розробляє захист портів і суден, і ВМО, що вирішувала складне питання: як поліпшити контроль на кордонах, але не допустити негативного впливу на міжнародну торгівлю.

Після прийняття Рамкових стандартів ВМО в червні 2005 року ряд країн запровадили інститут уповноваженого економічного оператора (далі – УЕО). Дані стандарти визначають концепцію УЕО та надають базове технічне керівництво по імplementації програм УЕО на міжнародному рівні між членами ВМО і міжнародним торговельним співтовариством.

Відповідно до Додатку 1 Рамкових стандартів ВМО, УЕО – це сторона, задіяна в міжнародному переміщенні товарів, що виступає в будь-якій з функцій, яка була схвалена національною митною адміністрацією або від її імені, як функція, що відповідає стандартам безпеки ланцюга постачання товарів ВМО або еквівалентним стандартам. УЕО можуть включати виробників, імпортерів, експортерів, брокерів, перевізників, компанії, що об'єднують кілька партій вантажів в одну відправку, посередників, порти, аеропорти, операторів терміналів, інтегрованих операторів, склади, дистриб'юторів і експедиторів.

Інститут УЕО розроблено з метою ефективного застосування стандартів II опори співробітництва між митними службами та бізнесом визначених Рамковими стандартами ВМО. Для досягнення кінцевих цілей Рамкових стандартів ВМО митні адміністрації повинні забезпечити прозорий підхід щодо збалансування спрощення митних процедур та забезпечення безпеки у глобальному ланцюзі поставки товарів. В Компендіумі програм УЕО [9] станом на березень 2015 року оновлено інформацію щодо програм УЕО, розроблених відповідно до Рамкових стандартів ВМО. При цьому Рамкові стандарти ВМО передбачають забезпечення безпеки, що ґрунтується на аналізі ризиків та бізнес-моделі УЕО. Використовуючи Рамкові стандарти ВМО, країни запроваджують власні програми УЕО. Крім того, деякі митні адміністрації запровадили різні програми УЕО відповідно до Угоди Світової Організації Торгівлі (далі – СОТ) щодо сприяння торгівлі.

Сьогодні актуальними питаннями є дослідження європейського законодавства щодо функціонування інституту УЕО, зокрема, Митного кодексу ЄС (Регламент ЄС № 952/2013, що набув чинності з 01.05.2016, далі – МК ЄС) [11], Імплементційного Регламенту ЄС 2015/2447 (далі – ІР ЄС) [8], Делегованого регламенту ЄС 2015/2446 (далі – ДР ЄС) [7], Компендіуму з УЕО [6] та Компендіуму програм УЕО [9], з метою їх імplementації у вітчизняне митне законодавство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання функціонування інституту уповноважених економічних операторів в Україні досліджували такі вчені й практики як, І. Бережнюк, І. Несторишен, А. Ю. Очерет [2] (запровадження інституту УЕО в розрізі Програми митної безпеки ЄС), Т. Паламарчук [3] (статус УЕО, необхідність вдосконалення інституту УЕО в Україні, реформування митного напрямку шляхом імplementації європейського досвіду інституту УЕО), М. Гоменюк [10] (поява УЕО на міжнародному рівні та проблеми отримання статусу УЕО в Україні), Л. Прус [5] (проблеми практичної реалізації інституту УЕО в Україні). Проте, недослідженими залишаються питання функціонування інституту УЕО відповідно до законодавства ЄС та його імplementація у вітчизняне митне законодавство.

Постановка завдання. Метою написання статі є дослідження особливостей функціонування інституту УЕО відповідно до норм європейського митного законодавства та можливості його імplementації в Україні.

Виклад основного матеріалу. В процесі реформування державної митної справи в Україні необхідно переймати європейський досвід, що передбачає оптимізацію персоналу, форм митного контролю та взаємодії митниці з суб'єктами господарювання. Саме така оптимізація в багатьох країнах світу успішно реалізована шляхом запровадження інституту УЕО.

Інститут УЕО робить залучення митниці мінімальним і зазвичай дистанційним,

дозволяє використовувати принцип декларативної згоди, здійснювати перевірку документів після випуску товарів, тобто пост-митний контроль, що значно скорочує потреби нарощувати штат митниці за умов росту товаропотоків [3]. Зараз митниця перевіряє, чи здійснено контроль товарів ветеринарами, санітарами та іншими інспекціями як на ввезенні, так і вивезенні. Це абсолютно нерелевантно з точки зору міжнародної практики. Дублюючи ревізію при вивезенні товарів слід скасувати, адже країна-імпортер відповідно до прийнятих нею стандартів сама піклується про безпечність товарів, що прибули на її територію. Щодо ввезення товарів співпраця митниці з УЕО дозволить делегувати самому УЕО проведення необхідних видів контролю.

Запровадження подачі перевізником короткої ввізної декларації до моменту ввезення товарів в Україну, за міжнародною практикою, даватиме можливість порівняти дані декларанта і перевізника. Це інструмент оцінки ризиків до прибуття товарів та істотного прискорення процедури оформлення вантажів.

МК ЄС [11] визначено типи сертифікатів, критерії для надання статусу, процедура отримання, призупинення та анулювання інституту УЕО. Статтею 38 МК ЄС визначено такі типи сертифікатів УЕО: УЕО С, що передбачає митно-правові спрощення або УЕО S, щодо надійності та безпеки. При цьому статтею 33 IP ЄС передбачено поєднання сертифікатів УЕО С та УЕО S.

Будь-які економічні оператори, що функціонують на митній території ЄС та є частиною міжнародного ланцюга поставок, здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, можуть претендувати на статус УЕО. Керівництво УЕО [6] визначає такі зацікавлені сторони, які можуть отримати статус УЕО та мають відповідальність у міжнародному ланцюзі постачань (табл. 1).

Таблиця 1 – Характеристика зобов'язань економічних операторів у міжнародному ланцюзі постачань

Економічний оператор	Зобов'язання в міжнародному ланцюзі постачання:
1	2
Виробник	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечити безпечний і надійний виробничий процес для своєї продукції; – забезпечити безпечне і надійне постачання своєї продукції для своїх клієнтів; – забезпечити правильне застосування митних правил відносно походження товарів.
Експортер	<ul style="list-style-type: none"> – відповідальність за правильність заповнення експортної декларації та її своєчасного подання в разі якщо вона повинна бути подана експортером; – відповідає за подачу експортної декларації з встановленими до неї вимогами; – застосовувати правові експортні формальності відповідно до митних правил, в тому числі заходів тарифного і нетарифного регулювання; – забезпечити надійне і безпечне постачання товарів перевізнику, експедитору або митному агенту.
Експедитор	<ul style="list-style-type: none"> – застосовувати правила, що стосуються транспортних формальностей; – забезпечити, при необхідності, безпечне перевезення вантажів; – застосовувати, в разі необхідності, правила коротких декларацій.
Власник митного складу	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечити умови для товарів, що знаходяться на митному складі або складі тимчасового зберігання, що передбачають їх складування та зберігання; – перевірити дотримання вимог визначених митницею у дозволі на митний скла чи склад тимчасового зберігання; – забезпечити адекватний захист зони зберігання від зовнішнього вторгнення; – забезпечити належний захист від несанкціонованого доступу до товарів з метою їх заміни.
Митний агент / представник	<ul style="list-style-type: none"> – застосовувати необхідні заходи відповідно до митних правил, характерні для даного типу представництва з метою поміщення товарів у відповідний митний режим; – відповідає за правильність заповнення та своєчасність подання митної декларації.

Продовження таблиці 1

1	2
Перевізник	<ul style="list-style-type: none"> – забезпечити надійне і безпечне перевезення вантажів з метою уникнення несанкціонованого доступу до інформації, підміни транспортних засобів та вантажів, що перевозяться; – забезпечити достовірну та своєчасну подачу транспортної документації відповідно до вимог чинного законодавства; – здійснювати необхідні юридичні формальності відповідно до вимог митного законодавства; – застосовувати, в разі необхідності, правила коротких ввізних декларацій.
Імпортёр	<ul style="list-style-type: none"> – поміщувати товари у відповідний митний режим або вільний випуск; – достовірно та своєчасно подавати митну декларацію митним органам; – подання короткої ввізної декларації відповідно до вимог чинного законодавства; – здійснювати необхідні митні формальності відповідно до митних правил з імпорту товарів; – застосовувати торговельну політику щодо заборон і обмежувальних заходів; – забезпечити надійне і безпечне отримання товарів, зокрема, щоб уникнути несанкціонованого доступу і фальсифікації товарів.

Джерело: узагальнено відповідно до [6].

Інститут УЕО передбачає ряд переваг як для суб'єктів ЗЕД, так і митних адміністрацій. Суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, які отримали сертифікат УЕО мають наступні переваги:

- критерії УЕО вступають в дію, коли подається заява на митно-правове спрощення (ст. 38 пар. 5 МК ЄС) [11];
- можливе здійснення планового контролю (ст. 38 пар. 6 МК ЄС [11] та ст. 24 пар. 2 ДР ЄС [7]), що не виключає подальшої перевірки на наявність ризиків;
- спрощені перевірки (ст. 38 пар. 6 МК ЄС [11] та ст. 24 пар. 1 ДР ЄС [7]), що не виключає подальшої перевірки на наявність ризиків;
- сертифікат УЕО S надає перевагу першочергового проходження контролю (ст. 25 ІР ЄС [8]);
- можливе здійснення планового контролю (ст. 24 пар. 2 та 4 ІР ЄС [8]), що не виключає подальшої перевірки на наявність ризиків;
- спрощені перевірки (ст. 24 пар. 1 ІР ЄС [8]), що не виключає подальшої перевірки на наявність ризиків;
- переваги для УЕО країн, що не є країнами-членами ЄС, але з якими укладено двосторонній договір (ст. 38, пар. 7 МК ЄС [11]);
- конкурентна перевага (надійність і безпека, затверджені митними органами).

При цьому, наявність інституту УЕО надає наступні переваги для митних адміністрацій:

- низька оцінка факторів ризику, що зменшує кількість перевірок, і відповідно – залучення меншої кількості посадових осіб митних органів;
- актуальна інформація щодо динаміки економічних показників;
- краще планування здійснення митного контролю, зокрема митного огляду та документальних перевірок тощо).

Для надання статусу УЕО, ст. 39 МК ЄС [11] та ст. 24-28 ІР ЄС [8] визначені такі критерії для суб'єкта ЗЕД (заявника), які відображені на рис. 1.

Розглянемо детальніше дані критерії. Відповідно до ст. 24 ІР ЄС [8] суб'єкт ЗЕД (заявник) відповідає критерію «належного дотримання митного законодавства та правил оподаткування», якщо:

- посадові особи заявника протягом останніх трьох років не вчиняли жодного серйозного порушення у сфері митного законодавства і правил оподаткування, а також немає ніяких відомостей про суттєві кримінальні злочини, пов'язані з їх господарською

діяльністю.

– у разі, якщо не є фізичною особою, то даний критерій вважається виконаним, якщо протягом трьох останніх років, жоден з наступних осіб – заявник; особа відповідальна за управління підприємством заявника; особа відповідальна за здійснення митного оформлення заявника – не допускали вчинення повторюваних або систематичних порушень у сфері митного законодавства і правилах оподаткування, а також немає ніяких відомостей про суттєві кримінальні злочини, пов'язані з їх господарською діяльністю.

– якщо місце проживання заявника в третій країні, то митний орган компетентний приймати рішення щодо оцінки даного критерію на підставі доступних записів та інформації про заявника;

– якщо заявник здійснює ЗЕД менше трьох років, то митний орган компетентний приймати рішення щодо оцінки даного критерію на підставі доступних записів та інформації про заявника.

Рисунок 1 – Критерії для отримання сертифікату УЕО відповідно до ст. 39 МК ЄС та ст. 24-28 ІР ЄС

Джерело: узагальнено відповідно до [11; 8].

Суб'єкт ЗЕД (заявник) відповідає критерію «дотримання задовільної системи ведення комерційної та транспортної документації», якщо дотримані наступні умови (ст. 25 ІР ЄС) [8]:

– заявник підтримує систему обліку основу на загальноприйнятих принципах бухгалтерського обліку, які використовуються в державах-членах ЄС, що дозволяє зберегти записи в первинних, облікових документах з метою подальшого їх аудиту оснований на митному контролі (пост-митного контролю);

– записи, які зберігаються заявником для митних цілей інтегровані в систему обліку або дозволити здійснювати перехресні перевірки інформації з системою бухгалтерського обліку;

– заявник дозволяє митному органу фізичний доступ до його системи бухгалтерського обліку і, де це можливо – до його комерційних і транспортних документів;

– заявник надає електронний доступ митним органам до його системи бухгалтерського обліку і, де це можливо – до його комерційних і транспортних записів, що здійснені та зберігаються в електронному вигляді;

– заявник має систему матеріально-технічного забезпечення, що ідентифікує

товар як виготовлений в країні ЄС або поза ЄС, а також вказує, де це доречно, їх місце розташування (дана умова не застосовується для отримання сертифікату УЕО S);

- заявник має адміністративну організацію, яка відповідає типу і розміру бізнесу, який підходить для управління потоками товарів, а також створено систему внутрішнього контролю, здатного запобігати, виявляти, виправляти помилки й виявляти незаконні або неправильні операції;

- де можливо, заявник має мати задовільні процедури для обробки ліцензій і дозволів, виданих в межах комерційних або політичних заходів щодо торгівлі сільськогосподарською продукцією;

- заявник має забезпечити процедури з архівування своїх записів, а також забезпечити захист від втрати інформації;

- заявник гарантує, що відповідним співробітникам підприємства доручено інформувати митні органи про порушення законодавства та визначено порядок такого інформування;

- заявником забезпечено належні заходи безпеки для захисту комп'ютерної системи заявника від несанкціонованого доступу до документації заявника;

- заявником запроваджено ефективні процедури для забезпечення контролю за дотриманням законодавства щодо тарифного та нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Відповідно до ст. 26 IP ЄС [8] суб'єкт ЗЕД (заявник) відповідає критерію *«підтвердження фінансової платоспроможності»*, якщо виконуються наступні умови:

- заявник не підлягає процедурі банкрутства;

- протягом останніх 3-х років, що передують подачі заяви, заявник виконав свої фінансові зобов'язання щодо сплати митних зборів, всіх інших податків або зборів, які справляються у зв'язку з імпортом чи експортом товарів. Якщо заявник був зареєстрований менше 3 років, його фінансову спроможність, потрібно перевірені на підставі записів та інформації, які доступні;

- заявник демонструє на підставі записів та інформації, протягом останніх 3-х років, що передують подачі заяви, що він має достатні фінансові ресурси, щоб виконувати свої зобов'язання з урахуванням типу, обсягу ділової активності, в тому числі не маючи будь-яких негативних чистих активів, якщо де вони не можуть бути покриті.

Критерій *«наявність практичних стандартів компетенції та професійної кваліфікації, безпосередньо пов'язаних з їх діяльністю»*, вважається виконаним суб'єктом ЗЕД (заявником), якщо дотримуються наступні умови:

- заявник або особа, відповідальна за здійснення митної справи заявника, відповідає одному з наступних практичних стандартів компетентності: а) має практичний досвід як мінімум 3-х роки в галузі митної справи; має стандарт якості щодо митних питань, прийнятий органом Європейської стандартизації;

- заявник або особа, відповідальна за здійснення митної справи заявника, успішно завершила навчання, що охоплює митне законодавство і мають відношення до взаємодії з митними органами, пов'язаною діяльністю, за умови, що: митний орган держави-члена ЄС; навчальний заклад визнано, з метою забезпечення такої кваліфікації, митними органами або органом держави-члена ЄС, відповідального за професійну підготовку; професійна чи торгова асоціація, яка визнана митними органами держави-члена або акредитовані в ЄС, з метою забезпечення такої кваліфікації.

Відповідно до ст. 28 IP ЄС [8] суб'єкт ЗЕД (заявник) відповідає критерію *«дотримання стандартів безпеки та надійності в міжнародному ланцюзі поставок»*, якщо дотримані наступні умови:

– будівлі, які будуть використовуватися при здійсненні операцій, пов'язані з отриманням сертифікату УЕО S забезпечують захист від несанкціонованого доступу та виготовлені з матеріалів, що не дозволяють незаконному проникненню;

– заявником вжито відповідні заходи для запобігання несанкціонованого доступу до місць, де здійснюються навантажувально-розвантажувальні роботи;

– заявником вжито відповідні заходи для захисту від несанкціонованого внесення змін у документи пов'язанні з рухом товарів у місцях, де навантажувально-розвантажувальні роботи;

– заявник вжив заходів, що дозволяють чітко ідентифікувати його ділових партнерів і забезпечити, шляхом виконання відповідних договірних угод або інших відповідних заходів відповідно до бізнес-моделі заявника, що ці ділові партнери зможуть забезпечити безпеку своєї частини міжнародного ланцюга поставок;

– заявник, в межах чинного законодавства, проводить процедури з кадрового відбору потенційних співробітників, а також періодичної перевірки працюючих співробітників на відповідність вимог у сфері безпеки та надійності функціонування підприємства заявника;

– заявник має відповідні процедури безпеки для будь-яких зовнішніх постачальників послуг за контрактом;

– заявник гарантує, що його співробітники, які виконують обов'язки, що мають відношення до питань безпеки, регулярно беруть участь в програмах з метою підвищення їх кваліфікації з питань безпеки;

– заявник призначив контактну особу компетентну з питань безпеки.

Якщо суб'єкт ЗЕД відповідає зазначеним критеріям, то він може подати заяву та анкету самооцінки про надання статусу УЕО. При цьому суб'єкт ЗЕД погоджується на проведення митним органом оцінки відомостей щодо відповідності критеріям до УЕО. Перевірки та необхідні дії, що передують прийняттю заяви до розгляду:

– реєстрація коду EORI (ст. 9 МК ЄС [11], ст. 11 пар 1 літ. (а) ДР ЄС [7]);

– юридична адреса в країнах-членах ЄС (ст. 38 пар. 1 МК ЄС [11], ст. 11 пар. 1 літ (b) ДР ЄС [7]);

– попереднє рішення, яке протягом трьох останніх років було відкликано або скасоване внаслідок невиконання суб'єктом ЗЕД своїх зобов'язань (ст. 11 пар. 1 літ (d) та параграф 2 ДР ЄС [7]);

– перевірка інформації протягом 30 днів (ст. 22 пар. 2 МК ЄС [11] та ст. 12 ІР ЄС [8]);

– у разі потреби формується запит про надання докладної інформації (ст. 22 пар. 2 МК ЄС [11]). При цьому може надаватися додаткові 30 днів на перевірку;

– прийняття заяви та її реєстрація у комп'ютерній системі EDV (ст. 30 ДР ЄС [7]);

– відхилення заяви та судове слухання (ст. 22 пар. 6 МК ЄС [11], ст. 8 ДР ЄС [7] та ст. 8-10 ІР ЄС [8]).

Схематично процедуру отримання сертифікату УЕО в країнах ЄС можна зобразити наступним чином (рис. 2). Відповідно до ст. 16 пар. 1 МК ЄС [6], ст. 30 пар. 1 ІР ЄС [8] після прийняття митним органом заяви на отримання сертифікату УЕО, протягом 7 робочих днів здійснюється реєстрація даної заяви у електронній системі EDV підтримка зв'язку через контактний пункт від УЕО. Після цього протягом 30 днів країни-члени ЄС можуть висловити свою позицію щодо надання статусу УЕО заявнику. У разі потреби вдаються до консультацій. Процедура консультування може тривати протягом 80 днів. Такі консультації є обов'язковими (ст. 31 пар. 2 ІР ЄС [8]), якщо:

– заявка на статус УЕО подана відповідно до ст. 12 (1) ДР ЄС [7] митному

управлінню країни-члена ЄС, де знаходиться головна бухгалтерія економічного оператора;

– заявка на статус УЕО подана відповідно до ст. 27 ДР ЄС [7] митному управлінню країни-члена ЄС, де у кандидата є постійна юридична адреса;

– частина обліку та документації необхідної для отримання статусу УЕО знаходиться в країні-члені ЄС;

– кандидат на отримання статусу УЕО має складські приміщення в іншій країні-члені ЄС.

За результатами консультування щодо висловлення позиції країнами-членами ЄС можливі такі наслідки (ст. 31 пар. 3 IP ЄС [8]):

1) жодних зауважень не надходить від країн-членів ЄС – критерій визнають усі інші країни-члени ЄС;

2) позитивний відгук від країни-члена ЄС – передбачає видачу сертифіката УЕО;

3) негативний відгук від країни-члена ЄС – передбачає відхилення заяви на отримання сертифікату УЕО (в окремих випадках економічні оператори висловлюють свої зауваження);

4) суперечливі моменти з'ясовують через контактний пункт УЕО.

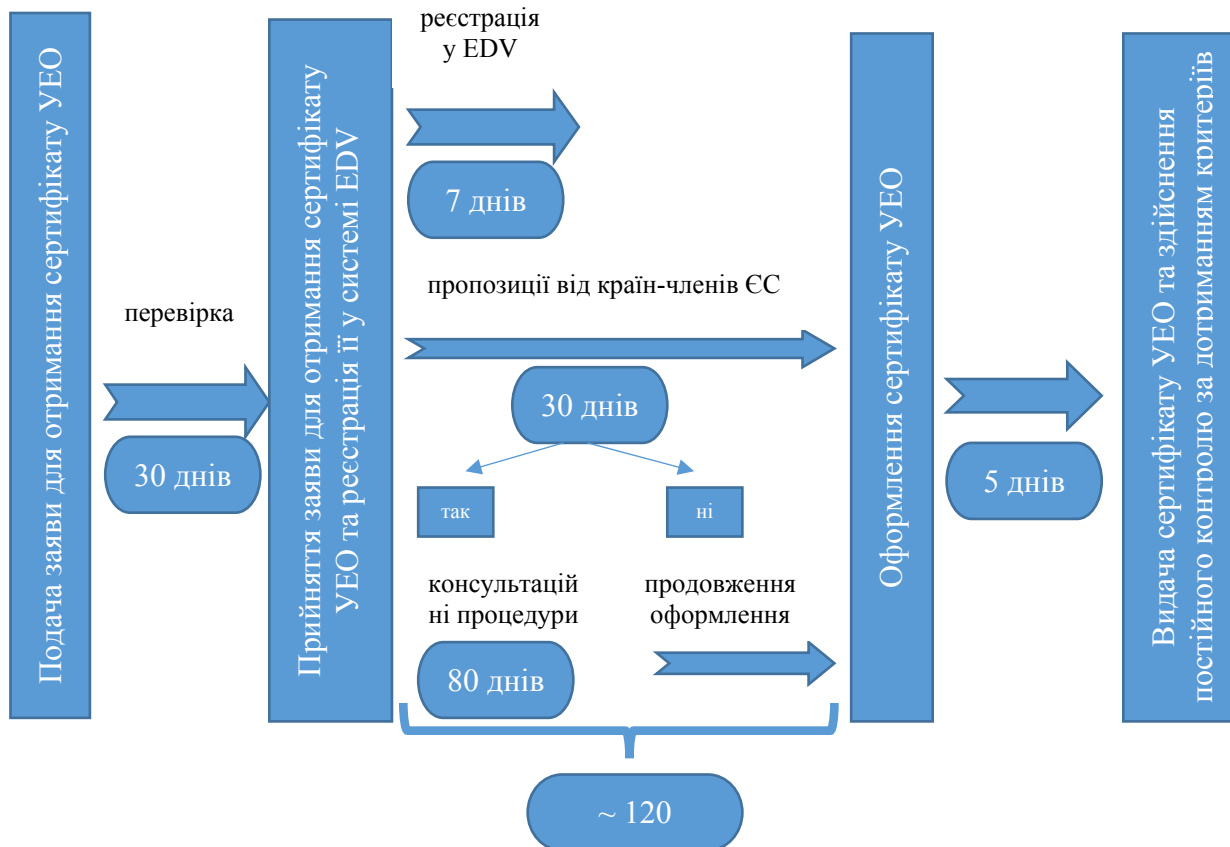

Рисунок 2 – Тривалість процедури отримання сертифікату УЕО в країнах ЄС

Джерело: узагальнено відповідно до [11; 8; 7].

У разі необхідності, за вимогою економічного оператора, терміни проведення консультацій можуть бути продовжені. Тому на практиці проміжок часу від прийняття заяви до оформлення сертифікату УЕО може тривати 120 днів або ж більше. Після погодження усіх консультаційних процедур, протягом 5 днів здійснюється підготовка та видача сертифікату УЕО.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Таким чином, основними нормативними документами ЄС щодо функціонування інституту УЕО є Рамкові

стандарти ВМО, Регламент ЄС № 952/2013, Імплементативний Регламент ЄС 2015/2447, Делегований регламент ЄС 2015/2446, Компендіум з УЕО та Компендіум програм УЕО.

З метою імплементації стандартів ЄС щодо інституту УЕО, Міністерством фінансів України розроблено проект Закону України «Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо уповноваженого економічного оператора та спрощення митних формальностей)», який публічно обговорений та схвалений на засіданні Кабінету Міністрів України 6 квітня 2016 року та повторно схвалений 25 травня 2016 року. Прийняття даного законопроекту Верховною радою України суттєво наблизити вітчизняне митне законодавство з питань функціонування інституту УЕО до європейського, та дозволить збалансувати інтереси митниці щодо здійснення митного контролю та інтереси суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності щодо спрощення митних процедур.

В подальшому необхідно розробити форму короткої ввізної декларації, вітчизняну програму УЕО та ряд інших підзаконних актів щодо функціонування інституту УЕО відповідно до норм законодавства ЄС.

Список літератури

1. Бережнюк І. Г. Митне регулювання України: національні та міжнародні аспекти [Текст] : монографія / І. Г. Бережнюк. – Дніпропетровськ : Академія митної служби України, 2009. – 543 с.
2. Бережнюк І. Г. «Поправки безпеки» до Митного кодексу ЄС: досвід полегшення торгівлі без загроз для зовнішньої безпеки держави [Текст] / І. Г. Бережнюк, І. В. Несторишен, А. Ю. Очерет // Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. – 2015. – № 28. – С. 20–29.
3. Паламарчук Т. Уповноважені економічні оператори: хто вони і навіщо потрібні [Електронний ресурс] / Т. Паламарчук – Режим доступу: <http://www.epravda.com.ua/columns/2016/04/4/587604/>
4. Про внесення змін до Митного кодексу України (щодо уповноваженого економічного оператора та спрощень митних формальностей) [Електронний ресурс] : проект Закону України [прийнято на засіданні Кабінету Міністрів України від 06.04.2016]. – Режим доступу : <http://bit.ly/223Lt54>.
5. Прус Л. Р. Проблеми практичної реалізації інституту уповноважених економічних операторів в Україні [Електронний ресурс] / Л. Р. Прус // Митна безпека. – 2012. – № 1–2. – С. 19–24. – Режим доступу: <http://www.pravoznavec.com.ua/period/article/13001/%C>.
6. Authorised Economic Operators [Guidelines, Approved by the CCC-GEN (AEO subsection) on 11 March 2016]. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bit.ly/1UNi1zO>.
7. Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446 of 28 July 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bit.ly/1TkLHTf>.
8. Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2447 of 24 November 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bit.ly/1suDdzj>.
9. Compendium of AEO programmes, 2015. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://bit.ly/1TBVAb9>.
10. Homenuik M. Authorized economic operator: reasons for dissatisfaction with status in ukraine and ways of terms improvement [Електронний ресурс] / М. Homenuik // Customs Scientific Journal. – Vol. 5. – No. 2 – Режим доступу: <http://ccjournals.eu/ojs/index.php/customs/article/view/487>
11. Regulation (EU) No 952/2013 Of The European Parliament And Of The Council of 9 October 2013 laying down the Union Customs Code. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:269:0001:0101:EN:PDF>.

References

1. Berezniuk, I.H. (2009). *Mytne rehulivannia Ukrainy: natsionalni ta mizhnarodni aspekty: monohrafiia [Customs regulation of Ukraine: national and international aspects: monograph]*. Dnipropetrovsk, Akademiia mytnoi sluzhby Ukrainy [in Ukrainian].
2. Berezniuk, I.H. (2015). «Popravky bezpeky» do Mytneho kodeksu YeS: dosvid polehshennia torhivli bez zahroz dlia zovnishnoi bezpeky derzhavy' [«Security Amendment» to the Customs Code EU experience to facilitate trade without external threats to the security of the state]. *Naukovi pratsi Kirovohradskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu. Ekonomichni nauky - Proceedings of Kirovograd National Technical University. Economics*, 28, 20-29 [in Ukrainian].

3. Palamarchuk, T. (n.d.). Upovnovazheni ekonomichni operatory: khto vony i navishcho potrebni [Authorised economic operators: who are they and why]. *www.epravda.com.ua*. Retrieved from <http://www.epravda.com.ua/columns/2016/04/4/587604/> [in Ukrainian].
4. Pro vnesennia zmin do Mytnoho kodeksu Ukrainy (shchodo upovnovazhenoho ekonomichnoho operatora ta sproshchen mytnykh formalnostei) [On amendments to the Customs Code of Ukraine (concerning the authorized economic operator and simplified customs formalities)]. *bit.ly*. Retrieved from <http://bit.ly/223Lt54> [in Ukrainian].
5. Prus, L.R. (2012). Problemy praktychnoi realizatsii instytutu upovnovazhenykh ekonomichnykh operatoriv v Ukraini [The problems of practical realization of the institute of authorized economic operators in Ukraine]. *Mytna bezpeka – Customs security, 1-2*. Retrieved from http://dndims.com/upload/files/custom_security_1-2_2012.pdf [in Ukrainian].
6. Authorised Economic Operators [Guidelines, Approved by the CCC-GEN (AEO subsection)]. (2016, 11 March). *bit.ly*. Retrieved from <http://bit.ly/1UNi1zO> [in English].
7. Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446 (2015, 28 July). *bit.ly*. Retrieved from <http://bit.ly/1TkLHTf>. [in English].
8. Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2447 (2015, 24 November). *bit.ly*. Retrieved from <http://bit.ly/1suDdzj> [in English].
9. Compendium of AEO programmes. (2015). *bit.ly*. Retrieved from <http://bit.ly/1TBVAb9> [in English].
10. Homenuik, M. (2005). Authorized economic operator: reasons for dissatisfaction with status in Ukraine and ways of terms improvement. *Customs Scientific Journal, Vol. 5, No. 2*. Retrieved from <http://ccjournals.eu/ojs/index.php/customs/article/view/487> [in English].
11. Regulation (EU) No 952/2013 «Of The European Parliament And Of The Council». (2013, 9 October). *eur-lex.europa.eu*. Retrieved from <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:269:0001:0101:EN:PDF> [in English].

Vitalii Turzhanskyi, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences)
Customs Research Center, Research Institute of Fiscal Policy, University of State Fiscal Service of Ukraine, Khmelnytsky, Ukraine

Dmytro Khoma, Associate Professor, PhD in Economics (Candidate of Economic Sciences), certified auditor
Private Higher Educational Establishment "University of Economics and business", Khmelnytsky, Ukraine

Features of the Institute of Authorized Economic Operator in EU

The article substantiates the need for the emergence institution authorized economic operator in accordance with the SAFE Framework of Standards. Established that Customs administrations use SAFE Framework of Standards to develop their own programs authorized economic operators.

The features of the institute of authorized economic operator in accordance with European legislation, EU Customs Code (Regulation EU 952/2013), Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2447, Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446, Compendium of AEO programs, 2015. Analyzed obligations of economic operators who apply for status AEO in the international supply chain. Advantages and disadvantages AEO institute for economic operators and customs administrations; criteria for certification AEO; duration of the procedures for obtaining the certificate AEO in the EU. The authors also underline the actuality of the topic connected with some ambiguity in the Customs legislation and difficulties with getting AEO status.

In conclusion focuses on the need for the bill "On amendments to the Customs Code of Ukraine (concerning the authorized economic operator and simplification of customs formalities)" to introduction of European customs legislation concerning authorized economic operator to the national.

authorized economic operator, Regulation (EU) No 952/2013, Commission Implementing Regulation (EU) 2015/2447, Commission Delegated Regulation (EU) 2015/2446, Customs Code of Ukraine.

Одержано (Received) 20.05.2016

Прорецензовано (Reviewed) 25.05.2016

Прийнято до друку (Approved) 26.05.2016